

Bibliografie

1. Bible

Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona. Český ekumenický překlad (včetně deuterokanonických knih), Česká biblická společnost, Praha 1996.

2. Dokumenty magisteria katolické církve

2.1 Dokumenty všeobecných koncilů

2.1.1 2. vatikánský koncil

Ad gentes: Dekret o misijní činnosti církve. In Dokumenty 2. vatikánského koncilu. Zvon, Praha 1992, s. 459–507.

Dei Verbum: Věroučná konstituce o Božím zjevení. In Dokumenty 2. vatikánského koncilu. Zvon, Praha 1992, s. 101–123.

Gaudium et spes: Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě. In Dokumenty 2. vatikánského koncilu. Zvon, Praha 1992, s. 173–265.

Christus Dominus: Dekret o pastýřské službě biskupů v církvi. In Dokumenty 2. vatikánského koncilu. Zvon, Praha 1992, s. 267–297.

Lumen gentium: Věřoučná konstituce o církvi. In *Dokumenty 2. vatikánského koncilu*. Zvon, Praha 1992, s. 29–97.

Unitatis redintegratio: Dekret o ekumenismu. In *Dokumenty 2. vatikánského koncilu*. Zvon, Praha 1992, s. 433–457.

2.1.2 Koncilní akta

Acta synodalia Sacrosancti concilii oecumenici Vaticani II. Volumen 3: Periodus tertia. Pars 1. Roma: Typis Polyglottis Vaticanis, 1973.

Acta synodalia Sacrosancti concilii oecumenici Vaticani II. Volumen 4: Periodus quarta. Pars 1. Roma: Typis Polyglottis Vaticanis, 1976.

2.2 Papežové

2.2.1 Lev X.

LEONE X. *Exsurge Domine* (DH 1451–1492).

2.2.2 Pius IX.

PIO IX. *Iam vos omnes: De unico Christi ovile*. In LORA, E. – SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 2: Gregorio XVI, Pio IX (1831–1878)*. Bologna: EDB, 1996, čl. 806–817.

2.2.3 Lev XIII.

LEONE XIII. *Apostolicae curae: Le ordinazioni anglicane*. In LORA, E. – SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 3: Leone XIII (1878–1903)*. Bologna: EDB, 1997, čl. 2034–2048.

LEONE XIII. *Divinum illud munus: Lo Spirito Santo*. In LORA, E. – SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 3: Leone XIII (1878–1903)*. Bologna: EDB, 1997, čl. 1300–1328.

LEONE XIII. *Fidentem piusque: Il Rosario mariano*. In LORA, E. – SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 3: Leone XIII (1878–1903)*. Bologna: EDB, 1997, čl. 1296–1299.

LEONE XIII. *Satis cognitum: L'unità della Chiesa*. In LORA, E. – SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 3: Leone XIII (1878–1903)*. Bologna: EDB, 1997, čl. 1233–1282.

2.2.4 Pius X.

PIO X. *Editae saepe: L'opera apostolica e dottrinale di s. Carlo Borromeo.*
In LORA, E. – SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 4: Pio X, Benedetto XV (1903–1922).* Bologna: EDB, 1998, čl. 301–345.

2.2.5 Benedikt XV.

BENDETTO XV. *Cum catholicae Ecclesiae.* Dostupné online: <https://www.vatican.va/content/benedict-xv/it/briefs/documents/hf_ben-xv_briefs_19160415_catholicae-ecclesiae.html> [14. 07. 2021].

2.2.6 Pius XI.

PIO XI. *Ecclesiam Dei: III centenario del martirio di s. Giosafat.* In LORA, E. – SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 5: Pio XI (1922–1939).* Bologna: EDB, 1995, čl. 105–128.

PIO XI. *Mortalium animos: Come promuovere la vera unità religiosa.* In LORA, E. – SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 5: Pio XI (1922–1939).* Bologna: EDB, 1995, čl. 226–238.

PIO XI. *Rerum orientalium: Lo sviluppo degli studi sull'Oriente.* In LORA, E. – SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 5: Pio XI (1922–1939).* Bologna: EDB, 1995, čl. 262–279.

2.2.7 Pius XII.

PIO XII. *Mystici corporis: Il corpo mystico di Gesù Cristo.* In LORA, E. – SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 6: Pio XII (1939–1958).* Bologna: EDB, 1995, čl. 151–260.

PIO XII. *Orientales Ecclesias: Condizione delle chiese orientali.* In LORA, E. – SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 6: Pio XII (1939–1958).* Bologna: EDB, 1995, čl. 886–909.

PIO XII. *Orientales omnes: 350° anniversario dell'unione della chiesa rutena alla sede apostolica di Roma.* In LORA, E. – SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 6: Pio XII (1939–1958).* Bologna: EDB, 1995, čl. 318–389.

2.2.8 Jan XXIII.

GIOVANNI XXIII. *Ad Petri cathedram: Conoscenza della verità, restaurazione dell'unità e della pace nella carità.* In LORA, E. –

SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 7: Giovanni XXIII, Paolo VI (1958–1978)*. Bologna: EDB, 1995, čl. 1–80.

Proslov papeže Jana XXIII. u příležitosti slavnostního zahájení koncilu. In POSPÍŠIL, C. V. (ed.). *II. vatikánský koncil očima Jana XXIII. a Pavla VI.: Proslovy Jana XXIII. a Pavla VI. v koncilní aule, dokumenty vyhlášující a uzavírající II. vatikánský koncil, projev Pavla VI. v OSN, poselství koncilu světu, řeč Josefa kardinála Berana o svobodě svědomí*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2013, s. 55–65.

2.2.9 Pavel VI.

I anniversario della chiusura del Concilio ecumenico vaticano II: Omelia di Paolo VI. Solennità dell'Immacolata Concezione della Beata Vergine Maria. Giovedì, 8 dicembre 1966. Dostupné online: <http://www.vatican.va/content/paul-vi/it/homilies/1966/documents/hf_p-vi_hom_19661208.html> [29. 07. 2021].

Breve „Anno ineunte“. In PRO ORIENTE. *Tomos agapis: Dokumentation zum Dialog der Liebe zwischen dem Hl. Stuhl und dem Ökumenischen Patriarchat 1958–1976*. Innsbruck: Tyrolia, 1978, s. 117–118.

Célébration pour implorer l'unité des Chrétiens: Allocution du Pape Paul VI. Basilique Saint-Paul-hors-les-murs, Samedi 4 décembre 1965. Dostupné online: <https://www.vatican.va/content/paul-vi/fr/speeches/1965/documents/hf_p-vi_spe_19651204_unita-cristiani.html> [29. 07. 2021].

Messaggio di Paolo VI all'intera famiglia umana. Sabato, 22 giugno 1963. Dostupné online: <https://www.vatican.va/content/paul-vi/it/speeches/1963/documents/hf_p-vi_spe_19630622_first-message.html> [26. 07. 2021].

PAOLO VI. Allocuzione per le udienze generali. 19 gennaio 1966. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955–1978)*. Brescia–Roma: Istituto Paolo VI–Edizioni Studium, 1998, s. 69–73.

PAOLO VI. Allocuzione per le udienze generali. 18 gennaio 1967. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955–1978)*. Brescia–Roma: Istituto Paolo VI – Edizioni Studium, 1998, s. 73–76.

PAOLO VI. Allocuzione per le udienze generali. 24 gennaio 1968. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani:*

- Documenti e discorsi (1955-1978)*. Brescia-Roma: Istituto Paolo VI-Edizioni Studium, 1998, s. 76-78.
- PAOLO VI. Allocuzione per le udienze generali. 22 gennaio 1969. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955-1978)*. Brescia-Roma: Istituto Paolo VI-Edizioni Studium, 1998, s. 79-83.
- PAOLO VI. Allocuzione per le udienze generali. 21 gennaio 1970. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955-1978)*. Brescia-Roma: Istituto Paolo VI-Edizioni Studium, 1998, s. 83-87.
- PAOLO VI. Allocuzione per le udienze generali. 20 gennaio 1971. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955-1978)*. Brescia-Roma: Istituto Paolo VI-Edizioni Studium, 1998, s. 87-90.
- PAOLO VI. Allocuzione per le udienze generali. 24 gennaio 1973. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955-1978)*. Brescia-Roma: Istituto Paolo VI-Edizioni Studium, 1998, s. 91-95.
- PAOLO VI. Allocuzioni per le audienze generali, 19 gennaio 1977. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955-1978)*. Brescia-Roma: Istituto Paolo VI-Edizioni Studium, 1998, s. 96-105.
- PAOLO VI. Discorsi per circostanze diverse. 24 gennaio 1972. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955-1978)*. Brescia-Roma: Istituto Paolo VI-Edizioni Studium, 1998, s. 127-131.
- PAOLO VI. Discorsi per circostanze diverse. 25 gennaio 1973. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955-1978)*. Brescia-Roma: Istituto Paolo VI-Edizioni Studium, 1998, s. 131-136.
- PAOLO VI. *Ecclesiam suam: Le vie della Chiesa cattolica per l'adempimento del suo mandato*. In LORA, E. - SIMIONATI, R. (ed.). *Enchiridion delle encicliche. 7: Giovanni XXIII, Paolo VI (1958-1978)*. Bologna: EDB, 1995, čl. 713-830.
- PAOLO VI. L'esortazione apostolica *E peregrinatione reversi*. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955-1978)*. Brescia-Roma: Istituto Paolo VI-Edizioni Studium, 1998, s. 55-63.

- PAOLO VI. Interventi della preghiera domenicale dell'Angelus Domini. 17 gennaio 1971. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955–1978)*. Brescia–Roma: Istituto Paolo VI – Edizioni Studium, 1998, s. 115–116.
- PAOLO VI. I matrimoni misti. In LORA, E. (ed.). *Enchiridion vaticanum. 3. Documenti ufficiali della Santa sede 1968–1970*. Bologna: EDB, 1990, čl. 2415–2447.
- PAOLO VI. *Sintesi dei documenti conciliari*. Dostupné online: <http://www.vatican.va/content/paul-vi/it/speeches/1965/documents/hf_p-vi_spe_19651208_costituzioni-conciliari.html> [01. 08. 2021].
- PAOLO VI. *Udienza generale. Mercoledì, 21 giugno 1978*. Dostupné online: <http://www.vatican.va/content/paul-vi/it/audiences/1978/documents/hf_p-vi_aud_19780621.html> [30. 07. 2021].
- PAULUS VI. Allocutiones: E.mo Patri Cardinali Praesidi, Moderatoribus, Membris, Consultoribus et Officialibus Secretariatus ad fovendam Christianorum unitatem, qui Ro-mae annum Conventum habuerunt. *Acta apostolicae sedis*, annus et volumen 59 (1967), s. 493–498.
- PAULUS VI. In Vaticana Basilica ad Conciliares Patres habita, die festo Praesentationis Beatae Mariae Virginis, post sollemnem ab ipso Summo Pontifice cum Praesulibus quibusdam peractam concelebrationem, tertia exacta Oecumenicae Synodi Sessione promulgatisque Constitutione dogmatica de Ecclesia atque Decretis de Oecumenismo et de Ecclesiis Orientalibus catholicis. *Acta apostolicae sedis*, annus 56, series 3, volumen 6 (1964), s. 1007–1019.
- PAVEL VI. *Evangelii nuntiandi*. Praha: Zvon, 1996.
- Proslov Pavla VI. u příležitosti zahájení druhého koncilního období. In POSPÍŠIL, C. V. (ed.). *II. vatikánský koncil očima Jana XXIII. a Pavla VI.: Proslovy Jana XXIII. a Pavla VI. v koncilní aule, dokumenty vyhláštějící a uzavírající II. vatikánský koncil, projev Pavla VI. v OSN, poselství koncilu světu, řeč Josefa kardinála Berana o svobodě svědomí*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2013, s. 81–100.
- Proslov Pavla VI. u příležitosti zahájení čtvrtého jednacího období koncilu. In POSPÍŠIL, C. V. (ed.). *II. vatikánský koncil očima Jana XXIII. a Pavla VI.: Proslovy Jana XXIII. a Pavla VI. v koncilní aule, dokumenty vyhláštějící a uzavírající II. vatikánský koncil, projev Pavla VI. v OSN, poselství koncilu světu, řeč Josefa kardinála Berana o svobodě svědomí*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2013, s. 141–152.

Proslov Pavla VI. na 8. zasedání (sessio) koncilu. In POSPÍŠIL, C. V. (ed.). *II. vatikánský koncil očima Jana XXIII. a Pavla VI.: Proslovy Jana XXIII. a Pavla VI. v koncilní aule, dokumenty vyhlášující a uzavírající II. vatikánský koncil, projev Pavla VI. v OSN, poselství koncilu světu, řeč Josefa kardinála Berana o svobodě svědomí*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2013, s. 177–184.

2.2.10 Jan Pavel II.

Ansprache von Papst Johannes Paul II. an die Deutsche Bischofskonferenz. Fulda. 18. November 1980. Dostupné online: <https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/it/speeches/1980/november/documents/hf_jp-ii_spe_19801118_conferenza-episcopale.html> [24. 08. 2021].

Ansprache von Johannes Paul II. aus Anlaß des 450. Jahrestages der „Confessio Augustana“. 25. Juni 1980. Dostupné online: <https://w2.vatican.va/content/john-paul-ii/de/speeches/1980/june/documents/hf_jp-ii_spe_19800625_confessio-augustana.html> [20. 08. 2021].

Dopis papeže Jana Pavla II. synodnímu seniorovi ČCE a prezidentu ERC v ČR Pavlu Smetanovi (2. května 1995). *Protestant*, VI/6 (1995), s. 2–3.

GIOVANNI PAOLO II. *Angelus. Domenica, 31 Ottobre 1999*. Dostupné online: <http://w2.vatican.va/content/john-paul-ii/it/angelus/1999/documents/hf_jp-ii_ang_31101999.html> [06. 03. 2019].

GIOVANNI PAOLO II. *Orientalium dignitas*. In LORA, E. (ed.). *Enchiridion Vaticanum, 14: Documenti ufficiali della Santa Sede 1994–1995*. Bologna: Dehoniane, 1997, čl. 2553–2632.

GIOVANNI PAOLO II. *Udienza generale. Mercoledì, 25 aprile 1990*. Dostupné online: <http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/audiences/1990/documents/hf_jp-ii_aud_19900425_it.html> [06. 03. 2019].

Homilie Jana Pavla II. při mši sv. u příležitosti svatořečení Jana Sarkan- dra a Zdislavy z Lemberka v Olomouci na letišti Neředín (21. května 1995). In *Návštěvy Jana Pavla II. u nás*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007, s. 56–60.

JAN PAVEL II. *Egregiae virtutis*. In *Cyriľometodějské papežské dokumenty z let 869–1985: Výběr*. Velehrad–Olomouc: Refugium, 1993, s. 121–127.

- JAN PAVEL II. Slavorum apostoli. In *Cyrlometodějské papežské dokumenty z let 869–1985: Výběr*. Velehrad–Olomouc: Refugium, 1993, s. 145–192.
- JAN PAVEL II. Constitutio apostolica Sacrae disciplinae leges. In *Kodex kanonického práva*. Praha: Zvon, 1994, s. VIII–XXIII.
- JAN PAVEL II. *Redemptoris missio*. Praha: Zvon, 1994.
- JAN PAVEL II. *Ut unum sint*. Praha: Zvon, 1995.
- JAN PAVEL II. *Překročit práh naděje*. Praha: Tok, 1995.
- JAN PAVEL II. *Tertio millenio adveniente*. Praha: Zvon, 1995.
- JAN PAVEL II. *Redemptor hominis*. Praha: Zvon, 1996.
- JAN PAVEL II. *Christifideles laici*. Praha: Zvon, 1996.
- JAN PAVEL II. *Novo millenio ineunte*. Praha: Sekretariát ČBK, 2001.
- JAN PAVEL II. *Ecclesia de Eucharistia*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2003.
- JAN PAVEL II. *Paměť a identita: Rozhovory na přelomu dvou tisíciletí*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005.
- Messaggio di Giovanni Paolo II. al Cardinale Giovanni Willebrands, Presidente del Segretariato per l'Unione dei Cristiani, 31 ottobre 1983*. Dostupné online: <https://w2.vatican.va/content/john-paul-ii/it/letters/1983/documents/hf_jp-ii_let_19831031_card-willebrands.html> [02. 11. 2020] (česky v samizdatu Jan Pavel II. k jubileu Martina Luthera. *Teologické texty*, 9, s. 4–5).
- Ökumenische Wortfeier: Ansprache von Johannes Paul II. Dom zu Paderborn, Samstag, 22. Juni 1996*. Dostupné online: <https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/de/speeches/1996/june/documents/hf_jp-ii_spe_19960622_cathedral-paderborn.html> [06. 08. 2021]).
- Projev Jana Pavla II. na letišti v Praze-Ruzyni (21. dubna 1990). In *Návštěvy Jana Pavla II. u nás*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007, s. 10–13.
- Projev Jana Pavla II. na letišti v Praze-Ruzyni (20. května 1995). In *Návštěvy Jana Pavla II. u nás*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007, s. 43–46.
- Projev Jana Pavla II. v Nové Rudolfově galerii na Pražském hradě při setkání s představiteli kulturních a intelektuálních kruhů (21. dubna 1990). In *Návštěvy Jana Pavla II. u nás*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007, s. 22–30.

- Projev papeže Jana Pavla II. k účastníkům římského sympozia o M. Janu Husovi (Papežská Lateránská univerzita, 15.–18. 12. 1999) při audienci ve vatikánské Sala del Consistoro v pátek 17. 12. 1999. In PÁNEK, J. – POLÍVKA, M. (ed.). *Jan Hus ve Vatikánu: Mezinárodní rozprava o českém reformátoru 15. století a o jeho recepci na prahu třetího tisíciletí*. Praha: Historický ústav AV, 2000, s. 111–113.
- Promluva Jana Pavla II. před modlitbou Regina Coeli na letišti Neředín v Olomouci (21. května 1995). In *Návštěvy Jana Pavla II. u nás*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007, s. 61–62.
- Promluva Jana Pavla II. při bohoslužbě slova na Strahovském stadionu v Praze (20. května 1995). In *Návštěvy Jana Pavla II. u nás*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007, s. 49–53.
- Promluva Jana Pavla II. při setkání s mládeží na Svatém Kopečku v Olomouci (21. května 1995). In *Návštěvy Jana Pavla II. u nás*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007, s. 62–67.
- Promluva Jana Pavla II. při slavení eucharistie na Letenské pláni v Praze (21. dubna 1990). In *Návštěvy Jana Pavla II. u nás*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007, s. 18–21.
- Promluva Jana Pavla II. v chrámu sv. Víta při setkání s duchovními, řeholníky a řeholnicemi a s tělesně postiženými občany (21. dubna 1990). In *Návštěvy Jana Pavla II. u nás*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007, s. 13–17.
- Proslov Jana Pavla II. při generální audienci 24. května 1995 v Římě. In *Návštěvy Jana Pavla II. u nás*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007, s. 71–74.
- Proslov Svatého otce při příjezdu (25. dubna 1997). In *Návštěvy Jana Pavla II. u nás*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007, s. 79–81.

2.2.11 Benedikt XVI.

- Begegnung mit Vertretern des Rats der evangelischen Kirche in Deutschland: Ansprache von Papst Benedikt XVI. Augustinerkloster Erfurt. Freitag, 23. September 2011*. Dostupné online: <http://w2.vatican.va/content/benedict-xvi/de/speeches/2011/september/documents/hf_ben-xvi_spe_20110923_evangelical-church-erfurt.html> [07. 08. 2021].
- BENEDIKT XVI. *Ansprache bei der Sonderaudienz für die Delegation der Vereinigten Evangelisch-Lutherischen Kirche Deutschlands (VELKD)*,

- Montag, 24. Januar 2011.* Dostupné online: <https://w2.vatican.va/content/benedict-xvi/de/speeches/2011/january/documents/hf_ben-xvi_spe_20110124_chiesa-evang-luter.html> [03. 06. 2021].
- BENEDIKT XVI. *Světlo světa: Papež, církev a znamení doby.* Brno: Barrister & Principal, 2011.
- Discorso del Santo Padre Benedetto XVI. Cappella del Francis Martin House dell'Oscott College – Birmingham, Domenica, 19 settembre 2010.* Dostupné online: <https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/it/speeches/2010/september/documents/hf_ben-xvi_spe_20100919_vescovi-inghilterra.html> [09. 06. 2021].
- Discorso di sua Santità Benedetto XVI alla Curia romana in occasione della presentazione degli auguri Natalizi Giovedì, 22 dicembre 2005.* Dostupné online: <https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/it/speeches/2005/december/documents/hf_ben_xvi_spe_20051222_roman-curia.html> [08. 07. 2021].
- Ökumenisches Treffen im erzbischöflichen Sitz in Köln: Ansprache von Benedikt XVI. Köln, Erzbischöfliches Palais. Freitag, 19. August 2005.* Dostupné online: <https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/de/speeches/2005/august/documents/hf_ben-xvi_spe_20050819_ecumenical-meeting.html> [06. 07. 2021].

2.2.12 František

- Address of His Holiness Pope Francis to the Delegation of the Ecumenical Patriarchate of Constantinople. Saturday, 28 June 2014.* Dostupné online: <https://w2.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2014/june/documents/papa-francesco_20140628_patriarcato-ecumenico-costantinopoli.html> [20. 08. 2021].
- Address of His Holiness Pope Francis to a Delegation from the Czech Republic on the Occasion of the 600th Anniversary of the Death of Jan Hus, Monday, 15 June 2015.* Dostupné online: <http://w2.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2015/june/documents/papa-francesco_20150615_anniversario-jan-hus.html> [20. 08. 2021].
- Celebrazione dei Vespri nella festa della Conversione di San Paolo Apostolo. Omelia del Santo Padre Francesco, Basilica di San Paolo fuori le Mura, Sabato, 25 gennaio 2014.* Dostupné online: <http://w2.vatican.va/content/francesco/en/homilies/2014/documents/papa-francesco_20140125_vespri-conversione-san-paolo.html> [21. 08. 2021].

- Commemorazione del 50° anniversario dell'istituzione del Sinodo dei vescovi. Discorso del Santo Padre Francesco. Aula Paolo VI, Sabato, 17 ottobre 2015. Dostupné online: <https://www.vatican.va/content/francesco/it/speeches/2015/october/documents/papa-francesco_20151017_50-anniversario-sinodo.html> [25. 08. 2021].*
- Il discorso del Papa Francesco alla Chiesa Evangelica Della Riconciliazione a Caserta. In NOGARO, R. – TANZARELLA, S. *Francesco e i pentecostali: L'ecumenismo di poliedro*. Trapani: Il Pozzo di Giacobbe, 2015, s. 153–160.
- FRANTIŠEK. *Evangelii gaudium: Apoštolská exhortace o hlásání evangelia v současném světě 24. listopadu 2013*. Praha: Paulínky 2013.
- L'intervista ad Avvenire. Papa Francesco: Non svendo la dottrina, seguo il Concilio*. Dostupné online: <<https://www.avvenire.it/papa/pagine/giubileo-ecumenismo-concilio-intervista-esclusiva-del-papa-ad-avvenire>> [16. 05. 2019].
- Omelia del Santo Padre Francesco. Santa messa nella solennità di Pentecoste. Piazza San Pietro. Domenica, 4 giugno 2017. Dostupné online: <http://w2.vatican.va/content/francesco/it/homilies/2017/documents/papa-francesco_20170604_omelia-pentecoste.html> [21. 08. 2021].*
- Omelia del Santo Padre Francesco, Basilica di San Paolo fuori le Mura. Venerdì, 18 gennaio 2019. Dostupné online: <http://w2.vatican.va/content/francesco/it/homilies/2019/documents/papa-francesco_20190118_vespri-unitacristiani.html> [20. 08. 2021].*
- PAPEŽ FRANTIŠEK. *U mne je vždy otevřeno: Rozhovor, který vedl Antonio Spadaro s papežem Františkem*. Praha: Paulínky, 2014.
- PAPST FRANZISKUS. *Die Spaltung unter uns Christen ist ein Skandal!* Stuttgart: Camino, 2017.
- PAPEŽ FRANTIŠEK. *Gaudete et exsultate*. Praha: Paulínky, 2018.
- Preghiera Ecumenica comune nella Cattedrale Luterana di Lund: Omelia del Santo padre Francesco. Lund Lunedì, 31 ottobre 2016. Dostupné online: <http://w2.vatican.va/content/francesco/it/homilies/2016/documents/papa-francesco_20161031_omelia-svezia-lund.html> [11. 08. 2021]).*
- Preghiera ecumenica. Discorso del Santo Padre. Centro Ecumenico WCC (Ginevra). Giovedì, 21 giugno 2018. Dostupné online: <<http://w2.vatican.va/content/francesco/it/speeches/2018/june/documents/>*

papa-francesco_20180621_preghiera-ecumenica-ginevra.html>
[20. 08. 2021].

2.3 Kongregace, papežské rady, biskupské synody

„Cum compertum“: Monitum (Mahnschreiben) des Heiligen Offiziums vom 5. 6. 1948. Dostupné online: <https://www.theologische-links.de/downloads/oekumene/cum_compertum.html> [28. 06. 2021].

„De motione oecumenica“: Monitum (Mahnschreiben) des Heiligen Offiziums von 20. 12. 1949. Dostupné online: <https://www.theologische-links.de/downloads/oekumene/de_motione_oecumenica.html> [28. 06. 2021].

Dichiarazione circa la dottrina cattolica sulla Chiesa per difenderla da alcuni errori d'oggi. In CONGREGAZIONE PER LA DOTTRINA DELLA FEDE. *Documenti (1966–2013)*. Città del Vaticano: Libreria editrice vaticana, 2017, s. 49–60.

Intercomunione tra la Chiesa caldea e la Chiesa assira d'Oriente. In LORA, E. (ed.). *Enchiridion Vaticanum, 20: Documenti ufficiali della Santa Sede 2001*. Bologna: Dehoniane, 2004, čl. 1407–1437.

KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY. *Deklarace Dominus Iesus: O jedinečnosti a spásonosné univerzalitě Ježíše Krista a církve*. Praha: Sekretariát ČBK, 2000.

KONGREGATION FÜR DIE GLAUBENSLEHRE. Kommentar zu den Antworten auf Fragen zu einigen Aspekten bezüglich der Lehre über die Kirche. In TÜCK, J.–H. (ed.). *Römisches Monopol? Der Streit um die Einheit der Kirche*. Freiburg im Breisgau: Herder 2008, s. 143–152.

Lettera ai vescovi della Chiesa cattolica su alcuni aspetti della Chiesa intesa come comunione. In CONGREGAZIONE PER LA DOTTRINA DELLA FEDE. *Documenti (1966–2013)*. Città del Vaticano: Libreria editrice vaticana, 2017, s. 424–435.

Nota sull'espressione „chiese sorelle“. In CONGREGAZIONE PER LA DOTTRINA DELLA FEDE. *Documenti (1966–2013)*. Città del Vaticano: Libreria editrice vaticana, 2017, s. 490–494.

- Notificazione sul volume „Chiesa: Carisma e potere. Saggio di ecclesio-
logia militante“ del P. Leonardi Boff, O. F. M. In CONGREGAZIO-
NE PER LA DOTTRINA DELLA FEDE. *Documenti (1966–2013)*.
Città del Vaticano: Libreria editrice vaticana, 2017, s. 247–252.
- Odpověď katolické církve na společnou deklaraci katolické církve
a Luterského světového svazu k učení o ospravedlnění ze dne 25. 6.
1998. In MACHULA, T. (ed.). *Ospravedlnění a dědičný hřích v eku-
menickém dialogu*. Praha: Krystal, 2000, s. 25–29.
- PAPEŽSKÁ RADA PRO JEDNOTU KŘESŤANŮ. *Direktář k provádě-
ní ekumenických principů a norem*. Praha: Sekretariát ČBK, 1995.
- PONTIFICIO CONSIGLIO PER LA PROMOZIONE DELL'UNITÀ
DEI CRISTIANI. *Il vescovo e l'unità dei cristiani: Vademecum ecume-
nico*. Città del Vaticano: Typis polyglottis vaticanis, 2020. Dostupné
online: <[http://www.christianunity.va/content/dam/unitacristiani/
Documentazione%20generale/2020Vademecum/Vademecum-IT.
pdf](http://www.christianunity.va/content/dam/unitacristiani/Documentazione%20generale/2020Vademecum/Vademecum-IT.pdf)> [07. 01. 2021].
- Il primato del successore di Pietro nel mistero della Chiesa. In CON-
GREGAZIONE PER LA DOTTRINA DELLA FEDE. *Documenti
(1966–2013)*. Città del Vaticano: Libreria editrice vaticana, 2017,
s. 477–485.
- Risposte a quesiti riguardanti alcuni aspetti circa la dottrina sulla Chiesa.
In CONGREGAZIONE PER LA DOTTRINA DELLA FEDE.
Documenti (1966–2013). Città del Vaticano: Libreria editrice vaticana,
2017, s. 637–641.
- SECRETARIATUS AD CHRISTIANORUM UNITATEM FOVENDAM.
Directorium oecumenicum (Pars prima, Pars altera de re oecumenica
in institutione superiore). In LORA, E. (ed.). *Enchiridion vaticanum.
2. Documenti ufficiali della Santa sede 1963–1967*. Bologna: EDB,
1992, čl. 1194–1292.
- SYNODUS EPISCOPORUM. Relatio finalis: Ecclesia sub verbo Dei
mysteria Christi celebrant pro salute mundi. In TESTACCI, B. –
MOCELLIN, G. (ed.). *Enchiridion vaticanum. 9: Documenti ufficiali
della santa sede 1983–1985*. Bologna: Dehoniane, 1991, čl. 1779–1818.

2.4 Ostatní dokumenty magisteria

Codex iuris canonici. Ratisbonae – Friburgi Brisgoviae: Pustet–Herder, 1922.

Codex canonum ecclesiarum orientalium. Typis Polyglottis Vaticanis, 1990.

Katechismus katolické církve. Praha: Zvon, 1995.

Kodex kanonického práva. Praha: Zvon, 1994.

2.5 Místní synody a biskupské konference

V CONFERENCIA GENERAL DEL EPISCOPADO LATINOAMERICANO Y DEL CARIBE. *Documento conclusivo*. Bogotá: Paulinas, 2007.

Společenství ve svátostech s křesťany jiných církví. Praha: Sekretariát ČBK, 2002.

3. Konfese a oficiální prohlášení nekatolických církví a církevních společenství

Das Augsburger Bekenntnis. Dostupné online: <<https://jochenteuffel.files.wordpress.com/2015/05/augsburger-bekenntnis-c3bcbersetzung-des-lateinischen-textes.pdf>> [13. 12. 2016].

Augsburská konfese. In *Kniha svornosti: Symbolické čili vyznavačské spisy evangelických církví augsburské konfese*. Praha: Kalich, 2006, s. 37–78.

Kirchengemeinschaft nach evangelischem Verständnis: Ein Votum zum geordneten Miteinander bekenntnisverschiedener Kirchen / EKD-Texte 69, 2001/. Dostupné online: <http://www.theologische-links.de/downloads/oekumene/Kirchengemeinschaft_nach_evangelischem_Verstaendnis.pdf> [08. 07. 2021]).

4. Dokumenty ekumenického dialogu

3.1 Katolicko-pravoslavný

- Společná deklarace papeže Pavla VI. a papeže Šenuta III. In *Ekumenické konsensy. 3: Dokumenty Smíšené komise mezi katolickou církví a Koptskou pravoslavnou církví (1973–1992)*. Olomouc: Refugium, 2011, s. 75–81.
- Společné prohlášení papeže Jana Pavla II. a patriarchy Bartholomea I. (29. 6. 1995). In *Ekumenické konsensy II: Katolicko-pravoslavný dialog: Texty z let 1965–1995*. Velehrad: Refugium, 2002, s. 84–88.
- Společné prohlášení papeže Jana Pavla II. a patriarchy Dimitriose I. (30. 11. 1979). In *Ekumenické konsensy II: Katolicko-pravoslavný dialog: Texty z let 1965–1995*. Velehrad: Refugium, 2002, s. 22–24.
- Uniatismus, unijní metoda minulosti a současné hledání plného společenství. In *Ekumenické konsensy I: Katolicko-pravoslavné konsensy na celosvětové úrovni*. Velehrad: Refugium, 2001, s. 88–93.

3.2 Katolicko-luterský

- Alle unter einem Christus. In MEYER, H. – PAPANDREOU, D. – URBAN, H. J. – VISCHER, L. (ed.). *Dokumente wachsender Übereinstimmung: Sämtliche Berichte und Konsentexte interkonfessioneller Gespräche auf Weltebene. 1. 1931-1982*. Paderborn – Frankfurt am Main: Bonifatius–Lembeck, 1991, s. 323–328.
- Die Apostolizität der Kirche: Studiendokument der Lutherisch/Römisch-katholischen Kommission für die Einheit. In OELDEMANN, J. – NÜSSEL, F. – SWARAT, U. – VLETSIS, A. (ed.). *Dokumente wachsender Übereinstimmung: Sämtliche Berichte und Konsentexte interkonfessioneller Gespräche auf Weltebene. 4. 2001–2010*. Paderborn–Leipzig: Bonifatius – Evangelische Verlagsanstalt, 2012, s. 527–678.
- Dodatek k oficiálnímu společnému prohlášení ze dne 11. 6. 1999. In MACHULA, T. (ed.). *Ospravedlnění a dědičný hřích v ekumenickém dialogu*. Praha: Krystal, 2000, s. 31–34.

- Das geistliche Amt in der Kirche: Bericht der Gemeinsamen Römisch-katholischen/Evangelisch-lutherischen Kommission, 1981. In MEYER, H. – PAPANDREOU, D. – URBAN, H. J. – VISCHER, L. (ed.). *Dokumente wachsender Übereinstimmung: Sämtliche Berichte und Konsentexte interkonfessioneller Gespräche auf Weltebene. 1. 1931–1982*. Paderborn – Frankfurt am Main: Bonifatius–Lembeck, 1991, s. 329–357.
- Das Herrenmahl: Bericht der Gemeinsamen Römisch-katholischen/Evangelisch-lutherischen Kommission, 1978. In MEYER, H. – PAPANDREOU, D. – URBAN, H. J. – VISCHER, L. (ed.). *Dokumente wachsender Übereinstimmung: Sämtliche Berichte und Konsentexte interkonfessioneller Gespräche auf Weltebene. 1. 1931–1982*. Paderborn – Frankfurt am Main: Bonifatius–Lembeck, 1991, s. 271–295.
- La chiesa come koinonia di salvezza: strutture e ministeri. Dichiarazione comune. In CERETI, G. – PUGLISI, J. (ed.). *Enchiridion oecumenicum: Documenti del dialogo teologico interconfessionale. 10. Dialoghi locali 2002–2005*. Bologna: EDB, 2010, čl. 1987–2235.
- From Conflict to Communion: Lutheran-Catholic Common Commemoration of the Reformation in 2017. Report of the Lutheran-Roman Catholic Commission on Unity*. Leipzig–Paderborn: Evangelische Verlagsanstalt – Bonifatius, 2013.
- Martin Luther – Zeuge Jesu Christi: Wort der Gemeinsamen Römisch-katholischen / Evangelisch-lutherischen Kommission anlässlich des 500. Geburtstages Martin Luthers, 1983. In MEYER, H. – PAPANDREOU, D. – URBAN, H. J. – VISCHER, L. (ed.). *Dokumente wachsender Übereinstimmung: Sämtliche Berichte und Konsentexte interkonfessioneller Gespräche auf Weltebene. 2. 1982–1990*. Paderborn – Frankfurt am Main: Bonifatius–Lembeck, 1992, s. 444–451 (česky v samizdatu Martin Luther – svědek Ježíše Krista. *Teologické texty*, 9, s. 5–10).
- Společná deklarace katolické církve a Luterského světového svazu k učení o ospravedlnění. In MACHULA, T. (ed.). *Ospravedlnění a dědičný hřích v ekumenickém dialogu*. Praha: Krystal, 2000, s. 5–24.

3.3 Katolicko-anglikánský

- Amt und Ordination: Erläuterung, Salisbury 1979. In MEYER, H. – PAPANDREOU, D. – URBAN, H. J. – VISCHER, L. (ed.). *Dokumente wachsender Übereinstimmung: Sämtliche Berichte und Konsentexte interkonfessioneller Gespräche auf Weltebene. 1. 1931-1982*. Paderborn – Frankfurt am Main: Bonifatius–Lembeck, 1991, s. 155–158.
- Amt und Ordination: Gemeinsame Erklärung über die Lehre vom Amt der Anglikanisch/Römisch-Katholischen Internationalen Kommission, Canterbury 1973. In MEYER, H. – PAPANDREOU, D. – URBAN, H. J. – VISCHER, L. (ed.). *Dokumente wachsender Übereinstimmung: Sämtliche Berichte und Konsentexte interkonfessioneller Gespräche auf Weltebene. 1. 1931-1982*. Paderborn – Frankfurt am Main: Bonifatius–Lembeck, 1991, s. 148–158.
- Die Lehre von der Eucharistie: Erläuterung, Salisbury 1979. In MEYER, H. – PAPANDREOU, D. – URBAN, H. J. – VISCHER, L. (ed.). *Dokumente wachsender Übereinstimmung: Sämtliche Berichte und Konsentexte interkonfessioneller Gespräche auf Weltebene. 1. 1931–1982*. Paderborn – Frankfurt am Main: Bonifatius–Lembeck, 1991, s. 143–148.
- Die Lehre von der Eucharistie: Gemeinsame Erklärung über die Lehre von der Eucharistie der Anglikanisch/Römisch-Katholischen Internationalen Kommission, Windsor 1971. In MEYER, H. – PAPANDREOU, D. – URBAN, H. J. – VISCHER, L. (ed.). *Dokumente wachsender Übereinstimmung: Sämtliche Berichte und Konsentexte interkonfessioneller Gespräche auf Weltebene. 1.* Paderborn – Frankfurt am Main: Bonifatius–Lembeck, 1991, s. 139–142.
- Gemeinsame Erklärung des Papstes Paul VI. und des Erzbischofs von Canterbury. Vatikan, 29. April 1977. In MEYER, H. – PAPANDREOU, D. – URBAN, H. J. – VISCHER, L. (ed.). *Dokumente wachsender Übereinstimmung: Sämtliche Berichte und Konsentexte interkonfessioneller Gespräche auf Weltebene. 1. 1931–1982*. Paderborn – Frankfurt am Main: Bonifatius–Lembeck, 1991, s. 192–194.

3.4 Ostatní

Verso una maggiore unità: „Dichiarazione di Porvoo“. In CERETI, G. – PUGLISI, J. /ed./. *Enchiridion oecumenicum: Documenti del dialogo teologico interconfessionale. 4. Dialoghi locali 1988–1994*. Bologna: EDB, 1996, čl. 362–379.

5. Citovaná literatura

- AA.VV. *Evangelíci o Janu Sarkandrovi: Sborník ke kanonizaci nového katolického světce*. Heršpice: EMAN, 1995.
- AMBROS, P. *Kam směřuje česká katolická církev? Teologie obnovy místní církve v Čechách a na Moravě, její základní pastorační postoje a orientace pro třetí tisíciletí*. Velehrad: Refugium, 1999.
- AMBROS, P. Úvod k četbě teologie lidu papeže Františka. In KARCZUBOVÁ, L. *Teologie a ekologie: „Buď pochválen, můj Pane“ (Laudato si')*. Olomouc: Refugium, 2018, s. 5–40.
- BAZIL VELIKÝ. *De spiritu Sancto* (PG 32, 67–218).
- BERGOGLIO, J. – SKORKA, A. *O nebi a zemi*. Praha–Litomyšl: Paseka 2013.
- BERGOGLIO, J. M. / PAPA FRANCESCO. *Nel cuore di ogni padre: Alle radici della mia spiritualità*. Milano: Rizzoli, 2014.
- BOCCIOLESI, S. *L'unità attraverso la diversità: La prospettiva ecumenica di Joseph Ratzinger / Benedetto XVI*. Siena: Cantagalli, 2020.
- BOFF, L. *Kirche: Charisma und Macht. Studien zu einer streitbaren Ekklesiologie*. Düsseldorf: Patmos, 1985.
- BOFF, L. *Franziskus aus Rom und Franz von Assisi: Ein neuer Frühling für die Kirche*. Kevelaer: Butzon und Bercker, 2014.
- BORGHESI, M. *Jorge Mario Bergoglio: Una biografia intellettuale. Dialettica e mistica*. Milano: Jaca Book, 2017.
- BRÄUNER, M. Pope Francis and Ecumenism. *The Ecumenical Review*, 69/1 (March 2017), s. 4–14.
- BUCKENMAHLER, A. *Universale Kirche vor Ort: Zum Verhältnis von Universalkirche und Ortskirche*. Regensburg: Pustet, 2009.

- BUDDE, M. J. John Paul II and Ecumenism: The Man, the Documents, and the Dialogues. *Ecumenical Trends*, 35 (2006), s. 8–15.
- BURIGANA, R. „Il desiderio dell'unione“: Note storico-teologiche sull'ecumenismo in Paolo VI. *Colloquia mediterranea*, 1/2 (2011), s. 7–17.
- BURIGANA, R. *Un cuore solo: Papa Francesco e l'unità della Chiesa*. Milano: Terra Santa, 2014.
- BURIGANA, R. *L'ecumenismo di papa Francesco: Il cammino ecumenico del XXI secolo*. Magnano: Qiqajon, 2019.
- CIPRIANI, A. *Educare al dialogo: Paolo VI e l'ecumenismo*. Benevento: PassionEducativa, 2018.
- CÍSAŘ, I. *Jednota křesťanů*. Řím: Křesťanská akademie, 1987.
- COHEN, W. T. *The Concept of „Sister Churches“ in Catholic-Orthodox Relations since Vatican II*. Münster: Aschendorff, 2016.
- COLOMBO, G. *Paolo VI e il Concilio Vaticano II: Per un incontro fra teologia e pastorale*. Brescia–Roma: Istituto Paolo VI – Studium, 2015.
- COMPAGNONI, G. M. Introduzione. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955–1978)*. Brescia–Roma: Istituto Paolo VI–Edizioni Studium, 1998, s. XI–XLII.
- CONGAR, Y. Paul VI e l'ecumenismo. In TENTÝŽ. *Saggi ecumenici: il movimento, gli uomini, i problemi*. Roma: Città nuova, 1986, s. 141–154.
- CORKERY, J. Luther and Theology of Pope Emeritus Benedict XVI. In MARMION, D. – RYAN, S. – THIESSEN, G. E. (ed.). *Remembering the Reformation: Martin Luther and Catholic Theology*. Minneapolis: Fortress Press, 2017, s. 125–142.
- CULLMANN, O. *Einheit durch Vielfalt: Grundlegung und Beitrag zur Diskussion über die Möglichkeiten über Verwirklichung*, Tübingen: Mohr, 1986.
- CYRIL ALEXANDRIJSKÝ. *Commentarium in Evangelium Joannis* (PG 73).
- DECOT, R. Katholische Lutherforschung. In ERNESTI, J. – THÖNISSEN, W. (ed.). *Die Entdeckung der Ökumene: Zur Beteiligung der katholischen Kirche an der Ökumene*. Paderborn: Bonifatius, Frankfurt am Main: Lembeck, 2008, s. 17–34.
- DEL NIN, F. *Verso una Chiesa Una: Paolo VI e l'ecumenismo (1963–1978)*. Edizioni Sant'Antonio, 2018.
- DIETER, T. Papst Franziskus – Ökumenische Perspektiven seines Pontifikats. *Una sancta*, 73/1 (2018), s. 33–46.

- DONAJ, Ł. – CYWONIUK, J. Jan Paweł II i Benedykt XVI a dialog katolicko-prawoslawnny: Przyczynek do dyskusji. *Środkowoeuropejskie Studia Polityczne*, 4 (2010), s. 61–84.
- DULLES, A. John Paul II and the New Evangelization. In TENÝŽ. *Church and Society: The Laurence J. McGinley Lectures, 1988–2007*. New York: Fordham University Press, 2018, s. 87–102.
- ERNESTI, P. Paul VI. und die Ökumene. *Catholica*, 68 (2014), s. 247–259.
- ERNESTI, P. *Paul VI.: Die Biographie*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2015.
- ERNESTI, J. Paul VI. und die ökumenische Beziehungen zu den Kirchen der Reformation. *Edinost in dialog*, 72 (2017), s. 101–111.
- „Es scheint mir absurd, was unsere lutherischen Freunde jetzt wollen.“ Die Pluralität der Bekenntnisse relativiert nicht den Anspruch des Wahrens: Joseph Kardinal Ratzinger antwortet seinen Kritikern. In RAINER, M. J. (ed). *„Dominus Iesus“: Anstößige Wahrheit oder anstößige Kirche? Dokumente, Hintergründe, Standpunkte und Folgerungen*. Münster–Hamburg–London: LIT Verlag, 2001, s. 27–45.
- EVANS, G. R. *Method in Ecumenical Theology: The Lessons So Far*. Cambridge: University Press, 1996.
- FAGGIOLI, M. Ecumenism in Evangelii Gaudium and in the Context of Francis' Pontificate. *Perspectiva Teológica*, 48/1 (2016), s. 17–35.
- FARES, D. *Papa Francesco è come un bambù: Alle radici della cultura dell'incontro*. Milano: Ancora, 2014.
- FESSARD, G. *Dialektika Duchovních cvičení Ignáce z Loyoly*. Olomouc: Refugium, 2004.
- FILIPI, P. Po sedmašedesáti letech: Na okraj encykliky Ut unum sint. *Teologická reflexe*, 2/1 (1996), s. 5–7.
- FILIPI, P. Od Unitatis reintegratio k Ut unum sint. In HANUŠ, J. (ed.). *Ve znamení naděje: Proměny teologie a církve po 2. vatikánském koncilu*. Brno: CDK, 1997, s. 59–66.
- FILIPI, P. „Dominus Iesus“ a budoucnost ekumenismu: Komentář ke kontroverznímu dokumentu. *Teologická reflexe*, 7/1 (2001), s. 5–15.
- FRIES, H. (et alii). *Confessio Augustana: Hindernis oder Hilfe*. Regensburg: Pustet, 1979.
- FRÝVALDSKÝ, P. Protiklady života a katolická jednota: Romano Guardini v myšlení papeže Františka a Benedikta XVI. *MKR Communio*, 4 (2018), s. 63–82.

- GHIRLANDA, F. Il significato della Costituzione apostolica „Anglicanorum coetibus“. *La Civiltà Cattolica*, 160/3826 (2009), s. 385–392.
- GUARDINI, R. *Der Gegensatz: Versuche zu einer Philosophie des Lebendig-Konkreten*. Mainz: Grünewald, 1955.
- GUTIÉRREZ, G. *A Theology of Liberation: History, Politics, and Salvation*. Albans Place: SCM Press, 1994.
- HACKER, P. *Das Ich im Glauben bei Martin Luther*. Graz: Styria 1966.
- HENN, W. Ut unum sint and the catholic involvement in ecumenism. *The ecumenical review*, 52/2 (2000), s. 234–245.
- HILBERATH, B. J. „Förderung der Einheit“ – oder favorisiert das Ökumenismusdekret eine Rückkehr-Ökumene? In WALTER, P. – KRÄMER, K. – AUGUSTIN, G. (ed.). *Kirche in ökumenischer Perspektive: Kardinal Walter Kasper zum 70. Geburtstag*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2003, s. 179–195.
- HILBERATH, B. J. Theologischer Kommentar zum Dekret über den Ökumenismus Unitatis redintegratio. In HÜNNERMANN, P. – HILBERATH, B. J. (ed.). *Herders theologischer Kommentar zum Zweiten Vatikanischen Konzil. Band 3*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2015, s. 67–223.
- HILL, C. Una valutazione della costituzione apostolica Anglicanorum coetibus nella situazione ecumenica attuale. In RUGGIERI, G. (ed.). *La costituzione apostolica „Anglicanorum coetibus“ e l'ecumenismo*. Bologna: EDB, 2012, s. 157–173.
- IGNÁC Z LOYOLY. *Duchovní cvičení*. Velehrad: Refugium, 2005.
- „In ökumenischer Verantwortung“: Briefwechsel zwischen Landesbischof Johannes Hanselmann und Joseph Cardinal Ratzinger. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/2: Kirche – Zeichen unter den Völkern*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 969–977.
- JÜNGEL, E. Quo vadis ecclesia? Kritische Bemerkungen zu zwei neuen Texten der Römischen Kongregation für Glaubenslehre. In RAINER, M. J. (ed.). *„Dominus Iesus“: Anstößige Wahrheit oder anstößige Kirche? Dokumente, Hintergründe, Standpunkte und Folgerungen*. Münster–Hamburg–London: LIT Verlag, 2001, s. 59–67.
- KANTYKA, P. Ecumenical Epoch of the Blessed Pope John Paul II. *Roczniki teologii ekumenicznej*, 58/3 (2011), s. 5–15.
- KASPER, W. Církev jako společenství: Úvahy o hlavní ideji učení o církvi Druhého vatikánského koncilu. In TENTÝŽ. *Theologie – součást naší doby*. Praha: Česká křesťanská akademie, 1994, s. 61–79.

- KASPER, W. Vorwort. In *Walter Kasper Gesammelte Schriften. Band 14: Wege zur Einheit der Christen: Schriften zur Ökumene I*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2012, s. 17–34.
- KASPER. Kircheneinheit und Kirchengemeinschaft in katholischer Perspektive. In *Walter Kasper Gesammelte Schriften. Band 14: Wege zur Einheit der Christen: Schriften zur Ökumene I*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2012, s. 85–104.
- KASPER, W. Was bedeutet „Schwesterkirchen“? In *Walter Kasper Gesammelte Schriften. Band 14: Wege zur Einheit der Christen: Schriften zur Ökumene I*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2012, s. 199–221.
- KASPER, W. Situation und Zukunft der Ökumene. In *Walter Kasper Gesammelte Schriften. Band 14: Wege zur Einheit der Christen: Schriften zur Ökumene I*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2012, s. 343–364.
- KASPER, W. Die gegenwärtige Situation der ökumenischen Theologie. In *Walter Kasper Gesammelte Schriften. Band 14: Wege zur Einheit der Christen: Schriften zur Ökumene I*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2012, s. 398–418.
- KASPER, W. Ökumene und Spiritualität. In *Walter Kasper Gesammelte Schriften. Band 14: Wege zur Einheit der Christen: Schriften zur Ökumene I*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2012, s. 592–612.
- KASPER, W. Die apostolische Sukzession als ökumenisches Problem. In *Walter Kasper Gesammelte Schriften. Band 15: Einheit in Jesus Christus: Schriften zur Ökumene II*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2013, s. 330–354.
- KASPER, W. Votum zur Frage der Ordination von Frauen zum Bischofsamt in der Kirche von England. In *Walter Kasper Gesammelte Schriften. Band 15: Einheit in Jesus Christus: Schriften zur Ökumene II*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2013, s. 627–637.
- KASPER, W. Die ökumenische Vision von Papst Franziskus. In AUGUSTIN, G. (ed.). *Freude an Gott: Auf dem Weg zu einem lebendigen Glauben. Festschrift für Kurt Kardinal Koch zum 65. Geburtstag. Band 1*. Freiburg im B. – Wien – Basel: Herder, 2015, s. 19–34.
- KOCH, K. L'attività legislativa di Giovanni Paolo II e la promozione dell'unità dei cristiani. In GEROSA, L. (ed.). *Giovanni Paolo II: Legislatore della Chiesa. Fondamenti, innovazioni e aperture. Atti del Convegno di Studio*. Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2013, s. 160–177.

- KOCH, K. Die persönliche Beiträge von Johannes Paulus II. und Benedikt XVI. im Dialog mit dem Luthertum. In TENTÝŽ. *Erneuerung und Einheit: Ein Plädoyer für mehr Ökumene*. Ostfildern: Patmos Verlag, 2018, s. 65–91.
- KOCH, K. Dienst an der vollen und sichtbaren Einheit: Das Ökumeneverständnis von Joseph Ratzinger / Papst Benedikt XVI. In HASTETTER, M. C. – ATHANASIOU, S. (ed.). „*Ut unum sint*“: *Zur Theologie der Einheit bei Joseph Ratzinger / Papst Benedikt XVI*. Regensburg: Pustet, 2018, s. 10–38.
- LINDFELD, T. Der Papst aus Deutschland: Zum ökumenischen Profil Joseph Ratzinger. *Catholica*, 62/4 (2008), s. 302–314.
- LEHMANN, K. – PANNENBERG, W. Einführung der Herausgeber. In TITÍŽ (ed.). *Lehrverurteilungen – kirchentrennend? Rechtfertigung, Sakramente und Amt im Zeitalter der Reformation und heute*. Freiburg im Breisgau – Göttingen: Herder – Vandenhoeck & Ruprecht, 1986, s. 9–17.
- Leserbrief des Präfekten der Kongregation für die Glaubenslehre in der Frankfurter Allgemeinen Zeitung. In HAUSCHILDT, F. (ed.). *Die Gemeinsame Erklärung zur Rechtfertigungslehre: Dokumentation des Entstehungs- und Rezeptionsprozesses*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2009, s. 840–841.
- LEXMAULOVÁ, A. (ed.). *Impulzy papeže Františka: Kolektivní monografie*. Olomouc: Refugium, 2018.
- LORTZ, J. A. *Die Reformation in Deutschland*. 1. Freiburg im Breisgau: Herder, 1939.
- LOZNA, I. Diskuse o Husovi: Inicijativa polského episkopátu. *Teologické texty*, č. 16, s. 30.
- LUCIANI, R. *Pope Francis and the Theology of the People*. Maryknoll: Orbis Books, 2017.
- LUTHER, M. Von der heiligen Taufe Predigten (WA, 37, 627–672).
- LUTHER, M. In Epistolam S. Pauli ad Galatas Commentarius. 1531 (1535) (WA, 40/2, 1–184).
- LUTHER, M. Vorlesungen über die Psalmen (1540) (WA 40/2, 185–620).
- LUTHER, M. Vorrede zum ersten Bande der Gesamtausgaben seiner lateinischen Schriften. Wittenberg 1545 (WA 54, 176–188).
- LUTHER, M. Divi Pauli apostoli ad Romanos epistola. Die Scholien. 1515 (WA 56, 157–529).

- LUTHER, M. Šmalkaldské články. In *Kniha svornosti: Symbolické čili vyznavačské spisy evangelických církví augsburské konfese*. Praha: Kalich, 2006, s. 279–308.
- MAASEN, T. *Das Ökumeneverständnis Joseph Ratzingers*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2011.
- MADRIGAL TERRAZAS, S. *L'unità prevale sul conflitto: Papa Francesco e l'ecumenismo*. Città del Vaticano: Libreria editrice Vaticana, 2017.
- MAFFEIS, A. Giovanni Battista Montini e il problema ecumenico dagli anni giovanili all'episcopato milanese. In *Paolo VI e l'ecumenismo: Colloquio internazionale di studio (Brescia 25–27 settembre 1998)*. Brescia–Roma: Istituto Paolo VI – Studium, 2001, s. 39–96.
- MAFFEIS, A. Il dibattito sul significato della formula „subsistit in“ (LG 8) tra esegesi testuale e interpretazione teologica. *Teologia*, 38 (2013), s. 26–58.
- MAFFEIS, A. *Unitatis redintegratio*: Introduzione e commento. In NOCETI, S. – REPOLE, R. (ed.). *Commentario ai documenti del Vaticano II. 3: Orientalium Ecclesiarum, Unitatis redintegratio*. Bologna: EDB, 2019, s. 163–414.
- MAFFEIS, A. In dialogo con il Concilio: La visione della Chiesa nell'insegnamento di Paolo VI. *Teologia*, 44 (2019), s. 361–379.
- MAHIEU, P. *Paul VI et les orthodoxes*. Paris: Cerf, 2012.
- MARANGONI, R. *La Chiesa mistero di comunione: Il contributo di Paolo VI nell'elaborazione dell'ecclesiologia di comunione (1963–1978)*. Roma: Pontificia Università Gregoriana, 2001.
- MARTÍNEZ CAMINO, J.A. Joseph Ratzinger im Gespräch mit der evangelischen Theologie. In HEIM, M. – PECH, J.C. *Zur Mitte der Theologie im Werk von Joseph Ratzinger / Benedikt XVI*. Regensburg: Pustet, 2013, s. 149–164.
- MATTEI, G. *Una possibilità concreta non contraria all'ecumenismo: A colloquio con il cardinale Kasper sulla Costituzione apostolica „Anglicanorum coetibus“*. Dostupné online: <https://www.vatican.va/news_services/or/or_quo/interviste/2009/265q07a1.html> [10. 06. 2021].
- MAYER, A. The ecumenical vision of Pope Francis: Journeying together as fellow pilgrims – „the mystery of unity has already begun“. *International Journal for the Study of the Christian Church*, 17/3 (2017), s. 1–17.

- MAYER, H. *Versöhnte Verschiedenheit: Aufsätze zur ökumenischen Theologie. Band III.* Paderborn – Frankfurt am Main: Bonifatius–Lembeck, 2009.
- MC DONALD, K. M. P. The Legacy of Pope John Paul II: Ecumenical dialogue. In HAYES, M. A. – O'COLLINS, G. (ed.). *The Legacy of John Paul II.* New York – London, Burns and Oates, 2008, s. 110–128.
- MEYER, H. – SCHÜTTE, H. (ed.). *Confessio Augustana: Bekenntnis des einen Glaubens. Gemeinsame Untersuchung lutherischer und katholischer Theologen.* Frankfurt am Main – Paderborn, Lembeck–Bonifatius, 1980.
- MEYER, H. – SCHÜTTE, H. – MUND, H.J. (ed.). *Katholische Anerkennung des Augsburger Bekenntnisse: Ein Vorstoß zur Einheit zwischen katholischer und lutherischer Kirche.* Frankfurt am Main: Lembeck, 1977.
- MIKULÁŠEK, J. I Dream of a Church: Certain Principles from Pope Francis on the Development of the Church. *AUC Theologica*, 9/1 (2019), s. 63–81.
- MÖHLER, J. A. *Die Einheit in der Kirche oder das Prinzip des Katholizismus dargestellt im Geiste der Kirchenväter der drei ersten Jahrhunderte.* Mainz: Grünewald, 1925.
- MONTINI, G. B. Discorsi nella celebrazione dell'Ottavario, 25 gennaio 1956. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955–1978).* Brescia–Roma: Istituto Paolo VI – Edizioni Studium, 1998, s. 28–34.
- MONTINI, G. B. Discorsi nella celebrazione dell'Ottavario, 25 gennaio 1957. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955–1978).* Brescia–Roma: Istituto Paolo VI – Edizioni Studium, 1998, s. 34–38.
- MONTINI, G. B. Discorsi nella celebrazione dell'Ottavario, 25 gennaio 1958. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955–1978).* Brescia–Roma: Istituto Paolo VI – Edizioni Studium, 1998, s. 39–41.
- MONTINI, G. B. Discorsi nella celebrazione dell'Ottavario, 25 gennaio 1963. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955–1978).* Brescia–Roma: Istituto Paolo VI – Edizioni Studium, 1998, 49–53.
- MONTINI, G. B. Messaggi alla diocesi di Milano, 15 gennaio 1955. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani:*

- Documenti e discorsi (1955–1978)*. Brescia–Roma: Istituto Paolo VI – Edizioni Studium, 1998, s. 3–5.
- MONTINI, G. B. Messaggi alla diocesi di Milano, 6 gennaio 1956. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955–1978)*. Brescia–Roma: Istituto Paolo VI – Edizioni Studium, 1998, s. 6–7.
- MONTINI, G. B. Messaggi alla diocesi di Milano, 20 gennaio 1960. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955–1978)*. Brescia–Roma: Istituto Paolo VI – Edizioni Studium, 1998, s. 13–16.
- MONTINI, G. B. Messaggi alla diocesi di Milano, 6 gennaio 1962. In MONTINI, G. B. / PAOLO VI. *L'Ottavario per l'unità dei cristiani: Documenti e discorsi (1955–1978)*. Brescia–Roma: Istituto Paolo VI – Edizioni Studium, 1998, s. 20–26.
- MORANDINI, S. Francesco: un nuovo dinamismo ecumenico. *Studia Ecumenica*, 3–4 (2016), s. 491–526.
- MORANDINI, S. Dar corpo all'urgenza ecumenica. *Studia Patavina*, 64 (2017), s. 457–472.
- MOSKAŁYK, J., Jana Pawła II otwartość na chrześcijański Wschód. *Teologia Praktyczna*, 10 (2009), s. 159–170.
- NEUNER, P. *Ekumenická teologie: Hledání jednoty křesťanských církví*. Praha: Vyšehrad, 2001.
- NEUNER, P. Joseph Ratzingers Beitrag zur Gemeinsamen Erklärung zur Rechtfertigungslehre. *Münchener Theologische Zeitschrift*, 56 (2005), s. 435–448.
- NEUNER, P. Od konsenzu k profilu: Pohled na vývoj ekumeny od Druhého Vatikána. *Teologické texty*, 3 (2011), s. 146–148.
- PAPA FRANCESCO / BERGOGLIO, J. M. *Noi come cittadini noi come popolo: Verso un bicentenario in giustizia e solidarietà 2010–2016*, Milano: Jaca Book, 2013.
- PAPA FRANCESCO / BERGOGLIO, J. M. *Pastorale sociale*. Milano: Jaca Book, 2015.
- Papa Francesco parroco della Chiesa universale: Intervista a Kurt Koch. In CASTELLANO LUBOV, D. *L'altro Francesco: Tutto quello che non vi hanno mai detto sul Papa*. Siena: Cantagalli, 2017, s. 89–104.
- PESCH, O. H. *Druhý vatikánský koncil 1962–1965: Příprava, průběh, odkaz*. Praha: Vyšehrad, 1996.
- PESCH, O. H. *Cesty k Lutherovi*. Brno: CDK, 1999.

- PINNA, S. Amore e verità: L'ecumenismo di papa Francesco. *Città di vita: Bimestrale di religione, arte e scienza*, 73/6 (2018), s. 615–631.
- PIZZEY, A. *Receptive Ecumenism and the Renewal of the Ecumenical Movement: The Path of Ecclesial Conversion*. Leiden: Brill, 2019.
- PFNÜR, V. Die Bedeutung der Confessio Augustana (CA) für den ökumenischen und speziell für den lutherisch-katholischen Dialog in der Sicht Joseph Ratzingers. In SCHALLER, Ch. (ed.). *Kirche – Sakrament und Gemeinschaft: Zur Ekklesiologie und Ökumene bei Joseph Ratzinger*. Regensburg: Pustet, 2011, s. 315–332.
- POTTMEYER, H. Die Öffnung der katholischen Kirche und die ekklesiologische Reform des 2. Vatikanums: Ein wechselseitiger Einfluss. In *Paolo VI e l'ecumenismo: Colloquio internazionale di studio (Brescia 25–27 settembre 1998)*. Brescia–Roma: Istituto Paolo VI–Studium, 2001, s. 98–117.
- PRO ORIENTE. *Tomos agapis: Dokumentation zum Dialog der Liebe zwischen dem Hl. Stuhl und dem Ökumenischen Patriarchat 1958–1976*. Innsbruck: Tyrolia, 1978.
- PROVINZIALKONFERENZ DER ZENTRALEUROPÄISCHEN ASSISTENZ (ed.). *Dekrete der 31. bis 34. Generalkongregation der Gesellschaft Jesu*. München: [vl. nákladem], 1997.
- PŘIBYL, S. *Ekumenismus a právo*. Brno: L. Marek, 2006.
- Přivítání svatého otce italským prezidentem Francescem Cossigou na římském letišti (22. dubna 1990). In *Jan Pavel II. v Československu 21.–22. dubna 1990: Projevy. Promluvy. Poselství*. Praha: Zvon, 1990, s. 121–122.
- QUICKE, G. The Role of Pope Francis in Ecumenism. *Encounter: A Journal of Interdisciplinary Reflections of Faith and Life*, 10/2 (2019), s. 27–47.
- RAHNER, J. Zur ökumenischen Hermeneutik der Texte des Zweiten vatikanischen Konzils. *Catholica*, 64 (2010), s. 249–264.
- RAHNER, J. Öffnung nach außen – Reform nach innen: Zur ökumenischen Hermeneutik des Konzils. *Una sancta*, 2 (2010), s. 137–154.
- RAISER, K. Rom braucht eine doppelte Sprache: Eine Reaktion auf das Dokument von Kardinal Ratzinger. In RAINER, M.J. (ed.). „*Dominus Iesus*“: *Anstößige Wahrheit oder anstößige Kirche? Dokumente, Hintergründe, Standpunkte und Folgerungen*. Münster–Hamburg–London: LIT Verlag, 2001, s. 271–273.
- RATZINGER, J. *Das neue Volk Gottes: Entwürfe zur Ekklesiologie*. Düsseldorf: Patmos, 1969.

- RATZINGER, J. Univerzální a partikulární církev, poslání biskupa. In TENTÝŽ. *Církev jako společenství*. Praha: Zvon, 1995, s. 50–69.
- RATZINGER, J. *Můj život*. Brno: Barrister & Principal, 1999.
- RATZINGER, J. Wie weit trägt der Konsens über die Rechtfertigungslehre? *IKZ Communio*, 29 (2000), s. 424–437.
- RATZINGER, J. *Theologische Prinzipienlehre: Bausteine zur Fundamentalthologie*. Donauwörth: Wewel, 2005.
- RATZINGER, J. Das Offenbarungsverständnis und die Geschichtstheologie Bonaventuras. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 2: Offenbarungsverständnis und Geschichtstheologie Bonaventuras. Habilitationsschrift und Bonaventura-Studien*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2009.
- RATZINGER, J. Kirche – Systematisch. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/1: Kirche – Zeichen unter den Völkern*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 208–219.
- RATZINGER, J. Die Ekklesiologie des Zweiten Vatikanischen Konzils. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/1: Kirche – Zeichen unter den Völkern*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 258–282.
- RATZINGER, J. Recht der Gemeinde auf Eucharistie: Die Gemeinde und die Katholizität der Kirche. *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/1: Kirche – Zeichen unter den Völkern*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 538–555.
- RATZINGER, J. Die Ekklesiologie der Konstitution *Lumen gentium*. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/1: Kirche – Zeichen unter den Völkern*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 573–596.
- RATZINGER, J. Bemerkungen zur Frage der Apostolischen Sukzession. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/2: Kirche – Zeichen unter den Völkern*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 855–863.
- RATZINGER, J. Prognosen für die Zukunft des Ökumenismus. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/2: Kirche – Zeichen unter den Völkern*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 717–730.
- RATZINGER, J. Zum Fortgang der Ökumene: Ein Brief an die Theologische Quartalschrift, Tübingen. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/2: Kirche – Zeichen unter den Völkern*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 731–738.
- RATZINGER, J. Ökumene in der Sackgasse? Anmerkungen zur Erklärung „Mysterium Ecclesiae“. In *Joseph Ratzinger Gesammelte*

- Schriften. Band 8/2: Kirche – Zeichen unter den Völkern.* Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 864–874.
- RATZINGER, J. Klarstellungen zur Frage einer „Anerkennung“ der Confessio Augustana durch die katholische Kirche. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/2: Kirche – Zeichen unter den Völkern.* Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 879–891.
- RATZINGER, J. Sparsam sein mit Bühnenauftritten: Ein Gespräch mit der Zeitschrift „Lutherische Monatshefte“, 1979. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/2: Kirche – Zeichen unter den Völkern.* Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 895–908.
- RATZINGER, J. Grußwort zum 450jährigen Jubiläum der Confessio Augustana in der St. Anna Kirche in Augsburg. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/2: Kirche – Zeichen unter den Völkern.* Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 909–911.
- RATZINGER, J. Wort bei der Schlussversammlung der Augsburger Confessio-Augustana-Festtage am 29. Juni 1980. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/2: Kirche – Zeichen unter den Völkern.* Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 912–913.
- RATZINGER, J. Luther und die Einheit der Kirche: ein Gespräch mit der Internationalen Katholischen Zeitschrift „Communio“, 1983. *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/2: Kirche – Zeichen unter den Völkern.* Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 933–968.
- RATZINGER, J. Einführung in das Christentum: Vorlesungen über das Apostolische Glaubensbekenntnis. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 4: Einführung in das Christentum: Bekenntnis – Taufe – Nachfolge.* Freiburg im Breisgau: Herder, 2014, s. 30–322.
- RICHES, A. Henri de Lubac and the Second Vatican Council. In HILLEBERT, J. (ed.). *T&T Clark Companion to Henri de Lubac.* London – New York: T&T Clark, 2017.
- SAKOWICZ, E. (ed.). *Jan Paweł II: Encyklopedia dialogu i ekumenizmu.* Radom: Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne, 2006.
- SALVARANI, B. Ecumenismo. In CARRIERO, A. (ed.). *Il vocabolario di Papa Francesco firmato da 50 grandi giornalisti e scrittori.* Torino: Elle Di Ci, 2015, s. 111–116.
- SCANNONE, J. C. Theologie der Befreiung – Charakterisierung, Strömungen, Etappen. In NEUFELD, K. H. (ed.). *Probleme und Perspektiven dogmatischer Theologie.* Leipzig: St Benno, 1986, s. 401–439.

- SCANNONE, J. C. Papa Francesco e la teologia del popolo. *La Civiltà cattolica*, 3930/165 (15 marzo 2014), s. 371–391.
- SCANNONE, J. C. *La teologia del popolo: Radici teologiche di papa Francesco*. Brescia: Queriniana, 2019.
- SCAVO, N. *Bergogliův seznam: Lidé zachráněni papežem Františkem za diktatury v Argentině*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2014.
- SCERRI, H. The Ecumenical Commitment of Pope Francis. *Roczniki Teologiczne*, 60/5 (2013), s. 25–42.
- SCERRI, H. The Ecumenical Attitudes of Pope Francis. *Roczniki Teologiczne*, 65/7 (2018), s. 21–33.
- SEMÍN, M. Je dokument Dominus Iesus sylabem pro 21. století? *Mezinárodní report*, 11 (2000), s. 34–35.
- SENČÍK, Š. Pohľady katolíckych historikov na Martina Luthera. *Duchovný pastier*, 1 (1997), s. 14–21.
- SERVAIS, J. Intervista al Papa emerito Benedetto XVI: la fede non è un'idea ma la vita. *L'Osservatore Romano* (giovedì 17 marzo 2016), s. 4–5.
- SERVAIS, J. Jorge Bergoglio and the theologians who shaped his reading of the Spiritual Exercises. *Gregorianum*, 99/3 (2018), s. 483–507.
- SCHEELE, P.-W. – LOHSE, E. Schlußbericht der Gemeinsamen Ökumenischen Kommission zur Überprüfung der Verwerfungen des 16. Jahrhunderts. In LEHMANN K. – PANNENBERG, W. (ed.). *Lehrverurteilungen – kirchentrennend? Rechtfertigung, Sakramente und Amt im Zeitalter der Reformation und heute*. Freiburg im Breisgau – Göttingen: Herder – Vandenhoeck & Ruprecht, 1986, s. 187–196.
- SCHLÖGL, M. Das Ich im Glauben und das Wir der Kirche: Paul Hackers Luther-Studie und ihre Rezeption bei Joseph Ratzinger / Papst Benedikt XVI. In HACKER-KLOM, U. – KLOM, J. – FELDMANN, R. (ed.). „Hackers Werk wird eines Tages wieder entdeckt werden!“ *Zum 100. Geburtstag des Indologen Paul Hacker (1913–1979)*. *Vorträge zur Tagung am 25. Mai 2013*. Münster: Universitäts- und Landesbibliothek Münster, MV-Verlag, 2013, s. 91–104.
- SCHWAHN, B. *Der Ökumenische Arbeitskreis evangelischer und katholischer Theologen von 1946 bis 1975*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1996.
- SKALICKÝ, K. *Ekumenismus na Druhém vatikánském koncilu*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1997.

- SPADARO, A. Percorrere cortili scorgendo praterie. In BERGOGLIO, J. M. / PAPA FRANCESCO. *Nel cuore di ogni padre: Alle radici della mia spiritualità*. Milano: Rizzoli, 2014, s. V–XXIX.
- SPADARO, A. Le orme di un pastore: Una conversazione con Papa Francesco. In BERGOGLIO, J. M. / PAPA FRANCESCO. *Nei tuoi occhi e la mia parola: Omelie e discorsi di Buenos Aires 1999–2013*. Milano: Rizzoli, 2016, s. V–XX.
- SPADARO, A. Ecumenismo e ‚governance‘ globale. *La Civiltà cattolica*, 4033 (2018), s. 77–84.
- STRAZZATI, F. *In Argentina per conoscere Papa Bergoglio*. Bologna: Dehoniane, 2013.
- SURD, M. M. *Ekklesiologie und Ökumenismus bei Joseph Ratzinger: Einheit im Glauben – Voraussetzung der Einheit der Christenheit*. Sankt Ottilien: EOS, 2009.
- SVATOŇ, R. *Duchovní cesty českého ekumenismu: Minulost, přítomnost a perspektivy*. Olomouc: Refugium, 2014.
- SVATOŇ, R. Zápas o živou přítomnost Slova: Luther a luterství pohledem Josefa Ratzingera / Benedikta XVI. *MKR Communio*, 21/3 (2017), s. 79–99.
- SVATOŇ, R. „Společně kráčet již znamená vytvářet jednotu“: Ekumenismus v pojetí papeže Františka. *Studia theologica*, 4 (2019), s. 149–173.
- SVATOŇ, R. „Unity – challenge of your history“: John Paul II and the Czech ecumenism. *Roczniki Teologiczne*, 66/7 (2019), s. 131–149.
- SVATOŇ, Robert. Biskup ve službě jednoty křesťanů. In HUDEC, P. (ed.). *Ročenka Matice velehradské 2020*. Velehrad: Matice velehradská, 2021, s. 95–101.
- ŚWIEŻAWSKI, S. Jan Hus – heretik nebo předchůdce Druhého vatikánského koncilu. *Studie*, V/107 (1986), s. 346–354.
- ŠTAMPACH, O. I. *Nástin ekumenické teologie: Informace a úvahy s ohledem na českou ekumenickou situaci*. Praha: Karolinum, 1995, s. 9–16.
- THÖNISSEN, W. Katholizität als Strukturform des Glaubens: Joseph Ratzingers Vorschläge für die Wiedergewinnung der sichtbaren Einheit der Kirche. In SCHALLER, Ch. (ed.). *Kirche – Sakrament und Gemeinschaft: Zur Ekklesiologie und Ökumene bei Joseph Ratzinger*. Regensburg: Pustet, 2011, s. 258–264.
- THÖNISSEN, W. *Ein Konzil für ein ökumenisches Zeitalter: Schlüsselthemen des Zweiten Vaticanums*. Leipzig–Paderborn: Evangelische Verlagsanstalt – Bonifatius, 2013.

- THÖNISSEN, W. Papst Franziskus und die Ökumene. *Catholica*, 70/1 (2016), s. 57–77.
- TÜCK, J.-H. Extra ecclesiam nulla salus: Model stupňovité příslušnosti k církvi a jeho potenciál pro dialog. In BROŽ, P. a kol. (ed.). *Církev a II. vatikánský koncil: Perspektivy současné ekleziologie*. Červený Kostelec: Mervart, 2015, s. 83–103.
- Uvítání Jana Pavla II. v České republice Václavem Havlem, prezidentem České republiky, na starém letišti v Praze-Ruzyni (20. května 1995). In *Návštěvy Jana Pavla II. u nás*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007, s. 41–43.
- VAŇÁČ M. Ekumenické hnutí a římskokatolická církev. *Getsemany*, 5 (2001), s. 94–103.
- VAŇÁČ, M. Čtyřicet let od vydání dekretu o ekumenismu. *Getsemany*, 11 (2004), s. 246–249.
- VELATI, M. *Una difficile transizione: Il cattolicesimo tra unionismo ed ecumenismo (1952–1964)*. Bologna: Il Mulino, 1996.
- VELATI, M. *Separati ma fratelli: Gli osservatori non cattolici al Vaticano II (1962–1965)*. Bologna: Il Mulino, 2014.
- VENTURA, V. Dvacet pět let katolického ekumenismu. *Teologické texty*, 1 (1990), s. 18–21.
- VOKOUN, J. – ŠIMR, K. Katolický obraz Luthera na prahu reformačního jubilea. *Studia theologica*, 19/2 (2017), s. 151–179.
- Vom „Dialog der Liebe“ zum „Theologischen Dialog“: Briefwechsel zwischen Metropolit Damaskinos und Joseph Kardinal Ratzinger. In *Joseph Ratzinger Gesammelte Schriften. Band 8/2: Kirche – Zeichen unter den Völkern*. Freiburg im Breisgau: Herder, 2010, s. 781–801.
- WEIMANN, R. Joseph Ratzinger e i Luterani, storia di un rapporto. *Alpha Omega*, 20/1 (2017), s. 113–129.
- WICKS, J. Pope John Paul II and Lutherans: Actions and Reactions. In HAYES, M. A. – O'COLLINS, G. (ed.). *The Legacy of John Paul II*. New York – London, Burns and Oates, 2008, s. 132–202.
- WILLEBRANDS, J. Gesandt in die Welt. In TENTÝŽ. *Mandatum unitatis: Beiträge zur Ökumene*. Paderborn: Bonifatius, 1989, s. 112–125.
- WILLEBRANDS, J. Die Communio-Ekklesiologie des Zweiten Vatikanischen Konzils. In TENTÝŽ. *Mandatum unitatis: Beiträge zur Ökumene*. Paderborn: Bonifatius, 1989, s. 341–356.
- WILLIAMS, R. *Archbishop's address at a Willebrands Symposium in Rome. Thursday 19th November 2009*. Dostupné online:

- <http://rowanwilliams.archbishopofcanterbury.org/articles.php/766/archbishops-address-at-a-willebrands-symposium-in-rome.html> [08. 07. 2021].
- WOOD, S. K. Pope Francis and Ecumenism. *One in Christ*, 1 (2018), s. 3–16.
- WOJTYŁA, K. *Pri základoch obnovy: Štúdia o realizácii Druhého vatikánskeho koncilu*. Bratislava: Typis Universitatis Tyrnaviensis, 2003.
- WRZAŁA, E. L'œcuménisme spirituel dans le témoignage de la vie et de l'enseignement de saint Jean-Paul II. *The Person and the Challenges*, 10/1 (2020), s. 303–317.
- ZYZAK, W. Święty Jan Paweł II o duchowości chrześcijańskiego Wschodu. *Polonia Sacra*, 21/1 (2017), s. 165–182.
- ŽÁK, L. Rileggere l'Unitatis Redintegratio a 50 anni dall'apertura del Vaticano II. In CHENAUX, P. – BAUQUET, N. (ed.). *Rileggere il Concilio: Storici e teologi a confronto*. Città del Vaticano: Lateran University Press, 2012, s. 121–151.
- ŽÁK, L. „Prijatý alebo odmietnutý?“ Postoj teologa a pápeža Josepha Ratzingera k Martinovi Lutherovi. In BIELA, A. – BUŽEK, R. – ŽÁK, L. (ed.). *Kontexty Lutherovy reformace*. Praha: Lutherova společnost, 2017, s. 65–99.
- ŽÁK, L. – ŽÁKOVÁ, A. Stěžejní postavení ekleziologie pro katolicko-luterský dialog: Návrh Eilerta Hermse. *AUC Theologica*, 7/1 (2017), s. 43–70.